Ügyszám: 956/H/2008.

Állásfoglalás a szemétszállítást végző közszolgáltatók által kezelhető személyes adatokkal kapcsolatban

Több esetben előfordult, hogy a szemétszállítást végző közszolgáltató cégek a törvényben előírtnál több adatot kérnek a közüzemi szerződésben a közszolgáltatást igénybe vevőktől, így azok adóazonosító jelét, munkahelyére vonatkozó adatokat, valamint a házastársakra vonatkozó személyes adatokat.

A személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény (a továbbiakban: Avtv.) 3. §-a értelmében személyes adat csak akkor kezelhető, ha ahhoz az érintett hozzájárul, vagy azt törvény vagy – törvény felhatalmazása alapján, az abban meghatározott körben – helyi önkormányzat rendelete elrendeli. A hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. törvény 23. §-a határozza meg a települési önkormányzat képviselő-testületének kötelezettségeit. E szerint a képviselő-testület önkormányzati rendeletben állapítja meg a közszolgáltatással összefüggő személyes adatok (közszolgáltatást igénybe vevő neve, lakcíme, születési helye és ideje, anyja neve) kezelésére vonatkozó rendelkezéseket. Az adatkezelést tehát a törvény felhatalmazása alapján, helyi önkormányzati rendelet rendeli el, azonban kizárólag a törvényben meghatározott körben.

A közszolgáltatónak tehát kizárólag az igénybe vevő nevének, lakcímének, születési helyének és idejének, valamint anyja nevének kezelésére van törvényes jogalapja. Az ezeken túl igényelt adatok kezeléséhez az érintettek hozzájárulása szükséges. Ez a hozzájárulás az érintett kívánságának önkéntes és határozott kinyilvánítása kell, hogy legyen, amely megfelelő tájékoztatáson alapul, és amellyel félreérthetetlen beleegyezését adja a rá vonatkozó személyes adatok – teljes körű vagy egyes műveletekre kiterjedő – kezeléséhez.

Mindezen túlmenően az adóazonosító jel kezeléséről a személyazonosító jel helyébe lépő azonosítási módokról és az azonosító kódok használatáról szóló 1996. évi XX. törvény rendelkezik, amely meghatározza azokat a szerveket, amelyek az adóazonosító jel kezelésére törvényben meghatározott feladatkörükben eljárva jogosultak.

Amennyiben az érintett hozzájárulása képezi az adatkezelés jogalapját, fontos megemlíteni az adatvédelmi szabályozás alapelvét, a célhoz kötöttség elvét. Az Avtv. értelmében ugyanis személyes adatot kezelni csak meghatározott célból, jog gyakorlása vagy kötelezettség teljesítése érdekében lehet. Az adatkezelésnek minden szakaszában meg kell felelnie e célnak. Csak olyan személyes adat kezelhető, amely az adatkezelés céljának megvalósulásához elengedhetetlen, a cél elérésére alkalmas, csak a cél megvalósulásához szükséges mértékben és ideig. A célhoz kötöttség követelménye azt a többlet kötelezettséget rója az adatkezelőre, hogy amennyiben az érintett hozzájárulását be is szerezte az adatkezeléshez, azokat csak addig tárolhatja, illetve használhatja fel, ameddig azt törvényes cél elérése érdekében teszi. A cél lehet példának okáért az ügyfelekkel való hatékonyabb kapcsolattartás (pl. a telefonszám, emailcím esetében). Összefoglalva tehát elmondható, hogy minden adat kezeléséhez, amelyet nem a törvény ír elő, szükséges az érintettek hozzájárulása, valamint kell, hogy legyen annak jogszerű célja. Elengedhetetlen továbbá, hogy az adatkezelő cég tüntesse fel az adatszolgáltatás önkéntes voltát, valamint annak célját az adatlapon.

Az érintettek adóazonosító jelére, munkahelyére, és a házastársára vonatkozó adatok kezelése azonban törvényes cél nélküli, készletező adatgyűjtésnek minősül, így az jogellenes, hiszen a közüzemi díjhátralékok behajtásához szükségesek és elégségesek a hulladékgazdálkodásról szóló törvény által meghatározott személyes adatok.

Budapest, 2008. június 17.

Dr. Szabó Máté

az adatvédelmi biztos jogkörében eljáró
állampolgári jogok országgyűlési biztosa